

О.В. Побережець

д.е.н., доц.

СИСТЕМА ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Ефективність функціонування макроекономічного середовища на-пряму залежить від сформованої системи контролю, особливо за процесами цілеспрямованого використання бюджетних коштів та майна держави, а також за законністю окремих операцій та дій посадових осіб. Сучасний механізм фінансового контролю в Україні базується на принципах законності, об'єктивності, раптовості та нормативного регулювання, з урахуванням векторіальної спрямованості національної економіки та державної політики.

Питанням дослідження та удосконалення системи державного фінансового контролю присвячені праці багатьох вітчизняних науковців, серед них: В. Базилевич, Т. Боровкова, Ф. Бутинець, С. Дребот, В. Дудка, Є. Масленіков, В. Радіонова, В. Піхоцький, Л. Савченко, М. Чумаченко, О. Шевчук та інші. Але незважаючи на значний внесок дослідників, окремі проблеми щодо функціонування та забезпечення системи фінансового контролю залишаються невирішеними.

Процес інтеграції національної економіки України у європейський простір потребує не тільки розробки напрямків соціально-економічного розвитку окремих процесів, але й модернізації системи контролю, що забезпечить швидке виявлення «слабких місць» та дасть можливість зосередитись на потенціальних можливостях та пріоритетах.

Система державного фінансового контролю в Україні представляє собою дієве функціонування окремих елементів, а саме: суб'єктів, об'єктів контролю, принципів, методів та інструментів, які забезпечують реалізацію завдань та вплив на відповідні об'єкти.

Суб'єктами державного фінансового контролю в Україні є: Рахункова палата Верховної Ради України, Міністерство фінансів України, Державна аудиторська служба України, Державна фіскальна служба України та їх органи на місцях.

Крім того, чітка регламентація та координація діяльності органів державного фінансового контролю є головною умовою повноцінної організації фінансового контролю в країні.

Процес реформування органів державного фінансового контролю в Україні в останні роки супроводжувався не тільки реструктуризацією вже існуючих державних інституцій, але й розробкою й запровадженням нових задач і функцій, які відповідають сучасним принципам функціонування макроекономічного середовища.

Головними завданнями органів державного фінансового контролю є здійснення державного фінансового контролю за використанням і збереженням державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, правильністю визначення потреби в бюджетних коштах та взяттям зобов'язань, ефективним використанням коштів і майна, станом і достовірністю бухгалтерського обліку і фінансової звітності у міністерствах та інших органах виконавчої влади, державних фондах, бюджетних установах і суб'єктах господарювання державного сектору економіки, а також на підприємствах, в установах та організаціях, які отримують кошти з бюджетів усіх рівнів, державних фондів або використовують державне чи комунальне майно [1, ст. 2].

Слід зазначити, що серед суб'єктів фінансового контролю саме Державна аудиторська служба України є центральним органом виконавчої влади, який відповідає за реалізацію державної політики у сфері державного фінансового контролю та забезпечує розвиток євроінтеграційної спрямованості країни.

До основних функцій органів державного фінансового контролю в Україні, серед яких є Державна аудиторська служба, можна віднести [1, ст. 8]:

- здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності;
- перевірка за цільовим та ефективним використанням коштів державного і місцевих бюджетів;
- контроль за веденням бухгалтерського обліку, а також складанням фінансової і бюджетної звітності, паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання;
- вживання в установленому порядку заходів до усунення виявлених під час здійснення державного фінансового контролю порушень законодавства та притягнення до відповідальності винних осіб.

Обґрунтована взаємодія державних органів в системі фінансового контролю забезпечує ефективність методів управління державними фінансами та дає можливість підвищити рівень регулювання фінансово-економічними та соціальними процесами в країні.

Таким чином, ефективність функціонування системи державного фінансового контролю в Україні залежить перш за все від спрямованості та узгодженості всіх сегментів, особливої уваги при цьому заслуговує діяльність органів контролю, які повинні не тільки чітко виконувати покладені на них завдання, але й забезпечувати зворотний зв'язок в системі фінансово-правового регулювання.

Література:

1. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс]: Закон України № 2939-ХІІ від 26.01.1993р.–Режимдоступу:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>. – Назва з екрана.